

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Svmma Casvvm
Conscientiæ, Sive De Instrvctione Sacerdotvm Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

67. De irregularitate ex delicto in scientia discenda, vel docenda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

Quartò, quod dictum est de excommunicato, & suspenso ab officio, idem dicendum est de interdicto: interdictus est personaliter celebrans, aut auctum ordinis exercens, fit irregularis à solo Papa dispensabilis; eadem enim est ratio horum trium secundum omnes Doctores. Sunt tamen duo peculia ria interdicto, Vnum est, si quis etiam non personaliter interdictus, in loco tamen interdicto scienter celebrat, fit irregularis à solo Papa dispensabilis, nisi ex priuilegio, vel a iurisfru li concessum in tali loco celebrare; ita habetur cap. is qui de sen. excomm. in 6. Alterum est, cui est interdictus ingressus Ecclesiæ, celebrans in ea fit irregularis, cap. is cui de sententia comm. in 6, quod si hic extra Ecclesiam celebraret, nempe oratorio domi, vel alibi, quia habet altare portatile, dummodo in Ecclesia non celebraret, non esset irregularis, nec peccaret, vt tenet Gloss. in eodem cap. is cui. Non etiam fit irregularis, si in Ecclesia polluta tantum celebraret, aut ministeri ualibus Panorm. cap. tuarum, de priuilegiis & ibidem Butri. qui ad dit, si Episcopus ultra pollutionem addit nouum vinculum interdicti supra iuri prohibitionem, quia interdicit eam, nō esset irregularis celebrans in ea, ratione interdicti: si vero simplicem adhibet prohibitionem, & interdictum, non interdit aliud, quam obseruantiam prohibitionis iuris, tunc non est irregularis celebrans in ea. & hic est casus illius cap. tuarum semper tamen peccaret, qui celebraret in ea, & esset suspendendus.

*De irregularitate ex delicto in scientia descendenda,
vel docenda.*

C A P V T L X V I I .

EST alia irregularitas ex delicto, que habetur c. non negligopere adiuncto cap. super Specula. ne cleri, vel monachorum regulares enim professi, qui extra claustra egredi uantur legendas, vel audiendas leges, aut Physicam, scilicet medicinam, si intra duos menses ab egressu non fuerint ad claustrum reuersi præter excommunicationem, de qua supra diximus, promoueri non possunt, nec per alium, quam per Papam sunt dispensabiles, nisi fuerit occultum crimen; unde enim Episcopus per Concil. Trident. dispensat. Aduerte ex Panorm. cap.

cap. non magnopere allegato, utrumque requiri ad contrahendam hanc pœnam, nempe egressus e claustro, & hac de causa factus; si enim intra claustrum existens audiat, aut legat praedictas scientias prohibitas, peccat quidem, tamen non incurrit in hanc pœnam. Similiter si alia de causa honesta egressus, audit, aut legit has scientias, non contrahit pœnam, debet enim virumque simul conuenire, & ultra hoc spatiū duorum mensium, intra quod audiens, vel legens peccat, sed non incidit in hanc pœnam. Plura diximus in materia excommunicationis, hoc solam attende, prohibitionem factam in cap. non magnopere contra regulares, extensam fuisse cap. super Specula ad Archidiacenos, plebanos, prepositos, cantores, & alios clericos personatum habentes, & presbyteros, qui, nisi intra idem duorum mensium spatium desisterint, pœnam latam contrahunt, non soluni excommunicationem, sed etiam irregularitatem, quod nempe spe promotionis careant, si promoti non sunt, & hanc interpretationem tutiorem esse Giossa ibi notat.

De irregularitate ex criminis notorietate.

C A P V T L X V I I I .

Oritur etiam irregularitas ex criminis notorietate; crimen enim notorium etiam post pœnitentiam hominem facit irregularē, indigetque dispensatione. In huius explicationem aduerte ex Anton. de Pütro cap. extenore de tempor. ordi. nn. 5. & alijs Doctoribus in eodem cap. at si clerici de iudi. criminis quædam esse mediocria, quædam enormia; mediocria sunt quæcumque peccata mortalia, enormia vero, quæ faciunt hominem digni depositione, aut degradatione, maximè accedenē incorrigibilitate, ut homicidium, perjurium, adulterium, stuprum, sacrilegium, furtum, falsum testimonium, haeresis, simonia, peccatum nefandum, & cetera, quæ iure puniuntur tali pena, de quibus vide Panorm. cap. at si clerici de iudic. Aduerte rursus ex Panorm. & Giossa cap. vestra de cohabiti. clericis & mulieribus copiose de hoc agunt, ex quib. aliqua breviter deducam, adiunctis præcis. Notorium est duplex, unum juris, iterum facti. Notorium juris triplex est, primum quod constat ex spontanea confessione facta in iudicio coram iudice competenti; qui enim in iudicio

Q.

pro-